

MILJØstyrelsen
Erhverv

21. april 2008
j. nr. MST-147-00026
san

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGET

Kommissionens forslag om opstilling af miljømærkekriterier for to produktgrupper indendørs og udendørs maling og lak under EU's miljømærkeordning (Blomsten).

Resumé

Kommissionen har fremsendt forslag om fastsættelse af kriterier for maling og lakprodukter til inden- og udendørsbrug. Forslaget til miljømærkekriterier er udarbejdet af en arbejdsgruppe under Kommissionen, ledet af Nederlandene. Hidtil har der kun været kriterier for indendørs maling og lak, men i revisionen af disse kriterier er der nu også udviklet miljømærkekriterier for produkter til udendørs brug. Der er tale om to adskilte produktgrupper, dvs. kommissionsbeslutninger. Kommissionen fremlægger ikke markedsdata for, hvorledes og hvor meget forslaget vil betyde for miljøbeskyttelsesniveauet i EU, men det er vurderingen, at miljømærkekriterierne niveaumæssigt placerer sig godt i forhold til eksisterende lovgivning indenfor f.eks. kemikalier og opløsningsmidler. Det er ligeledes sikret, at kravene i miljømærkekriterierne er skrappe end EU's kommende krav til indhold af opløsningsmidler i 2010.

Kommissionen udsendte d. 9. april, kl. 20.02 de endelige forslag til afstemning. Forslagene indeholder sidste øjeblikændringer, der ikke er argumenteret for. Det drejer sig bl.a. om krav til halogenerede organiske opløsningsmidler og phthalater. For en del af ændringernes vedkommende er det på nuværende tidspunkt ikke muligt at se de endelige konsekvenser, og regeringen er derfor forbeholden overfor en del af disse ændringer. Det fremgår af den endelige regeringsholdning og indstilling, at Danmark lægger afgørende vægt på, at kriterierne for halogenerede organiske opløsningsmidler ændres, men at Danmark i øvrigt støtter for forslagene. Danmark finder i øvrigt Kommissionens arbejdsmetode for kritisabel.

1. Status

Kommissionen har den 9. april 2008 (kl. 20.02) fremsendt ovennævnte forslag. Forslaget har hjemmel i art. 6, stk. 1 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1980/2000 af 17. juli 2000 (miljømærkeforordningen) om en revideret ordning for tildeling af et EF-miljømærke.

Forslagene behandles i et forskriftsudvalg i overensstemmelse med forordningens art. 17, jf. art. 5 i Rådets afgørelse 1999/468/EF (1999/468/EF art. 5). Hvis der er kvalificeret flertal for kriterierne, udsteder Kommissionen afgørelsen. Opnås der ikke kvalificeret flertal, kan Kommissionen forelægge sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Rådet kan med kvalificeret flertal vedtage forslaget uændret eller udtale sig mod det. Hvis der er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede beslutningen.

Første kriterier for indendørs maling/lak er udviklet i	1999	De nye kriterier er version nummer	3
Antallet af virksomheder i EU med licens til indendørs maling/lak marts 2008):	65	Heraf danske virksomheder med licens til indendørs maling/lak	3
Antallet virksomheder i EU med licens til Blomsten (marts 2008):	566	Heraf danske virksomhed med licens til Blomsten	50

Med denne revision udvikles første version af miljømærkekriterier for produkter til udendørsbrug.

Afstemning er planlagt til d. 24. april 2008. Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketinget.

2. Formål og indhold

Forslaget for miljømærkning af indendørs maling og lak (efterfølgende betegnet *indendørs maling*) omfatter: indendørs dekorative malinger, træbejdse og tilsvarende produkter, der er beregnet til gør-det-selv eller

professionelle brugere, og som primært er udviklet til indendørs brug og markedsføres til dette formål. Kun vandbaserede maling kan miljømærkes.

Følgende produkttyper er ikke inkluderet i produktgruppedefinitionen for *indendørs maling*: anti-korrosions coatings, anti-smuds coatings, træbeskyttelsesmidler, coatings for særlige industrielle anvendelser, facade coatings, alle produkter til primært udendørs benyttelse.

Forslaget til miljømærkning af *udendørs maling og lak* (efterfølgende betegnet *udendørs maling*) omfatter: udendørs dekorative træbeskyttende maling, træbejdse og tilsvarende produkter, der er beregnet til gør-det-selv eller professionelle bruger, og som primært er udviklet til udendørs brug og markedsføres til dette formål. Kun vandbaseret maling kan mærkes.

Følgende produkttyper er ikke inkluderet i produktgruppedefinitionen for *udendørs maling*: anti-korrosions coatings, antibegronings midler, deciderede træimpregneringsmidler, coatings for særlige industrielle anvendelser, alle produkter til primært indendørs benyttelse.

Begge kriteriesæt indeholder kriterier for beskyttelse af miljøet, sundhed/indeklima, kvalitet samt for information til forbrugerne.

Miljøbeskyttelsesniveauet i forslaget til miljømærkning af indendørs og udendørs maling (inklusive tonede maling) omfatter især kriterier for:

Titandioxid, TiO₂ (hvidt pigment, der medvirker til en bedre dækkevne): Der stilles krav til produktionen af titandioxid og mængden af titandioxid i selve produktet. *Kravene er med til at reducere energiforbrug og kemikalier i produktionen af titandioxid.*

Flygtige opløsningsmidler (VOC'er): VOC'er forbedrer malingens rækkeevne og glansegenskaber. VOC defineres som i malingsdirektivet 2004/42/EF, og miljømærkekriterierne følger de samme termer for vandbaserede malinger som i direktivet. Der sættes begrænsning for VOC indholdet, afhængigt af type af maling og anvendelse. Det er kun vandbaserede malinger, der kan miljømærkes. Kravene er skrapere til miljømærket maling end de tilsvarende krav i malingsdirektivet der vil gælde fra 2010. *Kravene er med til at reducere mængden af jordnær ozon, såkaldt fotokemisk luftforurening.*

Tungmetaller og VAH (Volatile Aromatic Hydrocarbon): Med undtagelse af bestemte kobolt salt i tørremidler (får produktet til at tørre hurtigere op), er det ikke tilladt at tilsætte tungmetaller og flygtige aromatiske kulstofforbindelser. *Tungmetaller er sundhedsskadelige og kan ophobes i fødekæden.*

Krav til udendørs og indendørs maling produktets klassificering og indhold af farlige stoffer:

Produktet må ikke klassificeres: Farligt for miljøet, meget giftigt, giftig, kræftfremkaldende, mutagent (påvirker arvemassen), reproduktionsskadelige, sundhedsskadeligt, ætsende, og lokalirriterende ved indånding. *I forhold til den almindelige lovgivning stiller Blomsten skrapere krav ved at udelukke produkter der kan klassificeres som farlige for miljøet, sundhedsskadelige, og lokalirriterende ved indånding.*

Produktet må ikke indeholde sundhedsskadelige stoffer, der kan klassificeres som såkaldt CMR, dvs. kræftfremkaldende (C), mutagent (M) eller reproduktionsskadelige (R), i hverken kategori 1, 2 eller 3. *De såkaldte CMR stoffer kategori 3 er generelt ikke forbudt i almindelige ikke-mærkede malingprodukter til indendørs og udendørs brug.*

Indholdet af miljøfarlige stoffer må ikke hver især overstige 2 % i produktet. Det akkumulerede indhold af miljøfarlige stoffer må ikke overstige 4 %. *Der stilles ikke lignende krav til ikke-mærkede malingprodukter.*

Konserveringsmidler bestående af isothiazolinoner må forefindes i koncentrationer op til 0,05 %, mens klorerede isothiazolinoner (f.eks. Kathon) max. forefindes i 0,0015 %.

Brugen af halogenerede organiske forbindelser og phthalater er begrænset, og visse af forbindelserne er udelukket. Phthalater må anvendes, hvis de er risikovurderet og ikke klassificeret som R60, R61 eller R62

Der må ikke anvendes: APEO'er, Perflorerede kulstofforbindelser (PFOS), eller formaldehyd i fri form.

3. Nærhedsprincippet

Kommissionen har ikke redegjort herfor. Da formålet med forslaget er at udvide rækken af produktgrupper i en allerede gældende fællesskabsregulering, vurderes det, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget medfører ingen lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Miljømærkeordningen er frivillig, hvorfor forslaget ikke forventes at medføre konsekvenser for stat, regioner, kommuner eller erhvervsliv.

Beskyttelsesniveau

Det vurderes, at forslaget påvirker beskyttelsesniveauet i EU positivt. Ift. miljøeffekten, er det ikke godtgjort, at kriterieniveauet vil omfatte den miljømæssigt bedste tredjedel af markedet, som ellers er målsætningen ved fastsættelsen af miljømærkekriterierne under miljømærkeordningen.

5. Høring

Et tidligere udkast end Kommissionens forslag fra d. 9. april til miljømærkekriterier for maling og lak har været i høring hos medlemmerne af Danmarks miljømærkenævn. Der er ikke indkommet hørings svar.

Miljøministeriet har efter høringsfristens udløb i Specialudvalget modtaget et samlet hørings svar fra Det Økologiske Råd, Danmarks Naturfredningsforening og CO-Industri, som overordnet tilslutter sig den danske holdning.

6. Forhandlingssituationen

Kriterieudviklingen har været ledet af Nederlandene. Væsentlige diskussioner har været:

- Udviklingen af kriterier for udendørs malinger. Kommissionen har efterfølgende valgt at lade udendørsmalinger være en selvstændig produktgruppe, dvs. en særskilt kommissionsbeslutning. Kriterieopbygningen og krav er dog sammenlignelige. Kriterier for *indendørs* og *udendørs* maling adskiller sig især (og naturligt) på krav til kvaliteten af produktet, hvor der pga. vejrliget stilles højere krav til udendørsmaling.
- Skærpede krav til produktionen af TiO_2 og det højeste tilladelige indhold af TiO_2 i den færdige maling.
- Flygtige organiske opløsningsmidler/VOC'er: Definitionen af VOC'er er blevet harmoniseret med det såkaldte malingsproduktdirektiv (2004/42/EF), der blev vedtaget i 2004 efter færdiggørelsen af de eksisterende miljømærkekriterier for maling. Bl.a. malingsbranchen har peget på det uheldige i at have to forskellige definitioner af VOC indenfor samme type produkt, og det er der denne revision blevet rettet op på. Miljømærkekriteriernes VOC niveau er skarpere end de forslåede VOC-værdier i revisionen af malingsproduktdirektivet.
- Indholdet af sundhedsskadelige stoffer. De indgående råvarer skal leve op til flere krav, således, at stoffer der er sundhedsskadelige eller lokalirriterende (ved indånding) nu er udelukket.
- Indholdet af miljøfarlige stoffer. Kravet til det akkumulerede indhold af miljøfarlige stoffer er blevet skærpet fra maksimalt 5 % til 4 %. Dette omhandler stoffer der er skadelige, giftige og meget giftige for vandmiljøet og kan forårsage uønskede langtidsvirkninger.
- Klassificeringen af de indgående stoffer. Kriterierne skal følge den nuværende og den kommende fremgangsmåde for klassificering af stoffer og præparater (GHS-systemet, Global Harmonised System).

- Særlige listestoffer (udelukket): Til rækken af stoffer der ikke er tilladt at anvende (bl.a. APEO'er) er nu tilføjet: PFOS'er (PFAS, PFCA, PFOA).

Det har været diskuteret og forslået at phthalater og halogenerede organiske opløsningsmidler helt skal udelukkes. I Kommissionens sidste udspil (fra onsdag d. 9. april) opstilles der nu specifikke kriterier for brugen af phthalater og halogenerede organiske opløsningsmidler.

Med Kommissionens sidste udspil er der opstået tvivl om kriteriet for de halogenerede organiske opløsningsmidler faktisk udelukker de miljøfarlige og sundhedsskadelige halogenerede organiske opløsningsmidler, der er klassificeret som mest de miljøfarlige og sundhedsskadelige. Det vil blive forsøgt afklaret inden mødet.

7. Regeringens holdning

Regeringen kan støtte de foreliggende kriterier, såfremt kravene til halogenerede organiske opløsningsmidler skærpes. I forhold til kriterier for *indendørs* maling er skærpelserne helt i tråd med de danske ønsker fra den sidste revision (i 2002). Regeringen finder desuden udviklingen af kriterier til *udendørs* maling for positiv.

Regeringen vil arbejde for at brugen af halogenerede organiske opløsningsmidler helt udelukkes. I Kommissionens BREF dokumenter for bedste tilgængelige teknologi i forbindelse med overfladebehandling og organiske opløsningsmidler, er der foreslået substitution af halogenerede organiske opløsningsmidler for en lang række områder indenfor maling og lak området. De halogenerede opløsningsmidler giver bl.a. problemer i affaldshåndteringen, og er uønskede i forbrugerprodukter. Danmark lægger afgørende vægt på, at miljømærkekriterierne tilføjes de substitutionsråd der er i BREF dokumenterne, så halogenerede organiske opløsningsmidler klassificeret som R50/53 (dvs. meget giftigt for vandmiljøet med uønskede langtidseffekter i vandmiljøet) og klassificeret som reproduktionstoksiske (R61, R61) også udelukkes.

Ligeledes er det ønskeligt at brugen af phthalater begrænses endnu mere. I forhold til de gældende miljømærkekriterier er kravet til phthalater skærpet, idet der kun må anvendes phthalater, der er risikovurderet. Disse omfatter de seks phthalater, der er reguleret i legetøj og småbørnsartikler gennem direktiv 2005/84/EF. Af disse 6 er DEHP, DBP og BBP klassificeret som reproduktionstoksiske, og må ikke anvendes i miljømærket maling. Regeringen vil arbejde for, at de 3 øvrige phthalater i direktiv 2005/84/EF, DINP, DNOP og DIDP ikke må anvendes i miljømærket maling.

Flere danske producenter har fulgt og bidraget til kriterieudviklingen i EU's arbejdsgruppe.

Især ét område har det ikke været muligt at få støtte til skærpede krav. Danmark har ikke kunnet få tilslutning til et ønske om pvc-fri og aluminiumsfri emballage. Den typiske emballageform i Danmark er emballager baseret på pvc-fri plast. Danmark vil arbejde for at næste revision af kriterierne vil afdække muligheden for krav til emballage.